

Una tisora per a cada territori

Anunciada la tisorada de Zapatero, els governs autonòmics tenen l'espasa de Dàmocles al damunt. Han de retallar despesa, i si convé, apujar impostos. I amb eleccions a la vista.

Catalunya augmentarà de dos punts la pressió fiscal als 20.000 catalans amb la renda més alta en el tram autonòmic. L'executiu català no preveu de suprimir cap conselleria per retallar despesa.

Primera Madrid, i després, els governs autonòmics. Ningú no s'escapa de passar el ribot a la caixa pública per mirar de reduir el dèficit públic de l'estat espanyol. Diuen

que Zapatero va fer el sord als advertiments de l'alemanya Angela Merkel en nom d'Europa, i que Sarkozy li va recomanar que demanés a Obama que li fes la gestió, perquè el president es-

panyol estava encetat amb l'americà. I va rebre la trucada. Després d'aprovar per la mínima -169 vots a favor i 168 en contra- la retallada de despesa i la reducció del sou dels funcionaris, la pilota va passar al terreny autonòmic. Els governs dels Països Catalans han tret les tisores per ajudar Zapatero -i, de passada, les seves finances- a fer bondat i que Brussel·les no s'empipi més del compte.

Catalunya no vol ser més pobre. L'executiu català ja ha aprovat el primer conjunt de mesures per a reduir el dèficit i evitar "ser cada cop més pobres", va assegurar el conseller d'Economia, Antoni Castells. Tot plegat es concreta en un decret llei que fa referència a dues grans línies d'actuació: les retributives i les tributàries, ço és, els sous i els impostos. En la línia d'allò que ja ha aprovat el govern espanyol, el sou dels treballadors públics caurà de forma esglaonada entre un 0% i un 7%, amb una reducció del 5% de mitjana. També es reduiran un 5% els conceptes variables del salari dels funcionaris que paga la Generalitat. El president del govern i els consellers cobraran un 15% menys. Les transferències del govern a les societats mercantils amb contracte programa amb la Generalitat es reduiran d'un 2,8%. "Tot el sector públic ha quedat inclòs en les mesures de reducció salarial com no podia ser de cap més manera, perquè, si no, es creaven greuges molt difícils d'explicar", va remarcar el titular d'Economia.

L'actuació en les normes tributàries fixen un augment de l'1% en l'impost de transmissions patrimonials, que passarà del 7% al 8%, i un augment de l'impost de matriculació del 15% al 16% per als vehicles més contaminants. Castells també va suar de valent per dur endavant un segon paquet que portarà l'increment, a partir del juliol, de dos punts del tram autonòmic de l'IRPF per a rendes superiors a 120.000 euros, mesura que afecta uns 20.000 catalans i que permetrà l'estalvi de 75 milions d'euros.

Menys organismes públics. També s'engega un pla de racionalització amb què es reduirà el nombre d'entitats del sector públic (empreses, fundacions, consorcis, instituts...) de les 247 actuals a 184. Algunes, directament, es dissoldran, i algunes altres s'integraran o es fusionaran amb les seves germanes grans. A les entitats afectades hi treballen unes 11.700 persones que, en termes generals, no perdran la feina sinó que seran recol·locades perquè són funcionàries, segons que va assegurar la consellera de Treball, Mar Serna. Sí que hi haurà canvis en els càrrecs directius, que es reduiran a conseqüència del nou organigrama. L'Incavi, els mitjans de la CCMA o el Banc de Sang i Teixits són alguns dels organismes que es ressentiran d'aquests canvis.

Amb les mesures aprovades al pla d'austeritat, el govern estalviarà entre 1.500 milions i 1.700 milions d'euros enguany, i el dèficit se situarà en uns 4.700 milions d'euros, és a dir, el 2,4% del PIB. El pressupost del 2010 preveia un dèficit del 3,6%, i l'objectiu és reduir-lo a l'1,1% el 2013.

“Tot aquest pla respon a la necessitat de reajustament de l'economia –que fins ara només havia afectat el sector privat amb un important augment de la desocupació– i a la necessitat de reducció del dèficit, que bàsicament s'ha de fer sobre allò que controlem, que és la reducció de la despesa”, va voler remarcar Castells.

València contra Zapatero. L'executiu valencià va anunciar un recurs contenciós-administratiu contra l'ordre ministerial que redueix la transferència de recursos addicionals previstos per a enguany al nou model de finançament. Camps va indicar que el Consell ja havia trobat la “primera trampa” al govern espanyol, que ha inclòs, als 9.000 milions d'euros extraordinaris, una partida de 2.000 que en principi havia de compensar les comunitats per la supressió de l'impost de patrimoni i que no s'havia inclòs en aquest àmbit. Segons el vice-president segon i responsable de l'àrea econòmica del govern valencià, Gerardo Camps, el nou model de finançament “ha nascut mort” i es trobarà, a partir d'ara, “amb la negativa de diversos governs autonòmics”. Tant la comunitat de Madrid

PRATS I CAMPS

La Generalitat Valenciana presentarà un recurs contenciós-administratiu contra l'ordre ministerial que redueix la transferència de recursos addicionals previstos al nou model de finançament.

com la de Castella-Lleó, de fet, ja s'han mostrat contraris als retocs que emanen de la Moncloa.

Respecte a les retallades que ha aplicat l'executiu presidit per Francisco Camps, se'n destaca la desaparició de tres empreses públiques i la fusió de sis més en només tres. Enguany deixaran d'existir Sol i Vivendes Valencianes, Nuevas Viviendas Valencianas i Sol i Vivendes del Mediterrani. A més, Mundo Ilusión –parc temàtic previst a Orpesa-Cabanes, la gran esperança de l'empresari Jesús Ger per tal de desenvolupar al màxim el megaprojecte urbanístic de Marina d'Or–, Proyectos Temáticos –la societat encarregada, precisament, de dur a terme aquests parcs lúdics que tant han proliferat al País Valencià–, Proyecto Cultural de Castellón, VCI, l'Agència Valenciana d'Inversions, l'Ivex –l'Institut Valencià per a l'Exportació– i la Sociedad

para la Imagen Estratégica y Promocional de la Comunidad Valenciana es fusionaran en tres úniques societats. Malgrat tot, el Consell mantindrà una quarantena d'empreses públiques o semipúbliques.

Les fundacions que reben suport de l'erari públic tampoc no restaran al marge de les retallades. En concret, se n'extingiran 8 de les 37 que hi ha ara com ara. Les afectades són la Fundació Investigació de l'Àudio-visual, l'Antonio Cavanilles d'Alts Estudis Turístics, la de les Arts Escèniques, la de Promoció de les Arts Contemporànies, la de Gestió i Eficiència Empresarial i la Fundació pel Medi Ambient. Entre les que encara rebran l'ajut dels impostos dels valencians hi ha Aigua i Progrés, que s'ha encarregat de fer propaganda política sobre la política hídrica que tant agrada –i de què tant es beneficia electoralment– al govern valencià,

El govern valencià no estudia la possibilitat de reduir el nombre de conselleries de la Generalitat. El Consell de Política Fiscal i Financera ha instat les autonomies a rebaixar el cos administratiu, i aquest òrgan pot rebre la setmana vinent la proposta específica valenciana. “Pot haver-hi alguna comunitat que informe que no reestructurarà absolutament res, per-

Només el govern de les Illes ha anunciat que suprimirà conselleries

què entén que ja està bé com està ara”, va afirmar el vice-president econòmic del Consell, cosa que podria entendre's com un avís d'allò que realment pensa fer el gabinet de Francisco Camps.

Fet i fet, Gerardo Camps s'ha defensat de l'estat espanyol, tot assegurant que les autonomies “hem passat de tenir un dèficit del 0,2%, ara fa tres anys, a tenir-ne un del 2,2%, avui dia”, mentre els comptes públics estatals “han passat de tenir superàvit a més de nou punts i mig de dèficit”. “Som nosaltres, les comunitats autònomes, que ara com ara suportem la majoria de la despesa derivada de l'ensenyament, la sanitat, la justícia i el benestar social, i, tenint en compte la rigidesa de la despesa social i els desequilibris verticals que hi ha entre l'estat i les comunitats en matèria de finançament, no és gaire raonable que ara l'estat pretenga que fem esforços excessius”. El vice-president segon valencià ja ha fet avinent que no vol fer minvar la despesa social, que representa el 80% del pressupost autonòmic. En aquesta mateixa línia, Gerardo Camps recorda que els comptes de la Generalitat Valenciana “amb prou feines si van apujar-se, d'un 0,7%, mentre el pressupost de l'estat augmentava d'un 17,3%”. El març passat, la Generalitat ja va comunicar una tisorada de 500 milions gràcies a un acord de limitacions d'obligacions.

Quant a les derivacions de les mesures preses per José Luis Rodríguez Zapatero, Camps va afegir que 700.000 pensionistes valencians se'n veuran directament afectats, amb una retallada global de 150 milions d'euros. La retirada de l'anomenat *xec-nadó* implicarà, també, una pèrdua d'ingressos conjunta de 73 milions, que són els que haurien rebut les 30.000 dones que es preveu que tindran fills el 2011. L'oposició socialista retreu a l'executiu de Camps que mai no faci referència a l'aportació extra que un dia va anunciar l'executiu valencià, que va considerar escassos els 2.500 euros per fill que aportava Zapatero i va prometre un abonament addicional del Consell de 4.000 euros per a cada descendent, cosa que mai no s'ha materialitzat i que el Consell atribueix a la manca d'un finançament just. A més, els responsables de la Generalitat Valenciana també han acusat

El president balear, Francesc Antich, proposa d'eliminar dues conselleries, reduir empreses públiques i augmentar els impostos, però l'oposició (PP i UM), que té majoria, no hi està d'acord.

Zapatero d'obligar-los a retallar el sou dels funcionaris, “per bé que ací no calia fer-ho”. Se'n veuran afectades més de 125.000 persones.

Com és norma habitual al Consell valencià, no hi ha mancat el greuge comparatiu: Gerardo Camps ha observat que “estaria bé de saber com afectaran les retallades [de l'estat] la Comunitat Valenciana, quines inversions ja previstes deixaran d'executar-se i si paral·lelament es mantindrà el blindatge d'algunes comunitats autònomes, un fet que voldria dir que unes altres autonomies rebrien una retallada encara més important”, una al·lusió directa a Catalunya i també a Andalusia, els estatuts de les quals preveuen de garantir-se unes inversions que no van incloure's a l'Estatut valencià, aprovat amb celeritat i amb una clàusula batejada amb el cognom Camps –que encara no ha tingut cap virtualitat–, segons la qual el País Valencià podia fer seva qualsevol demanda reconeguda a una altra autonomia.

Antich cerca suport a la retallada.

El president del Govern de les Illes Balears, Francesc Antich, va explicar al Parlament les mesures que vol imposar per fer front a la necessitat de reduir despeses i per recaptar més. El Parlament les haurà d'aprovar, cosa que dificulta les intencions d'Antich perquè la majoria opositora –PP i UM– no està d'acord a apujar els impostos.

Antich es va reunir amb els presidents del PP, José Ramón Bauzá, i d'UM, Josep Melià, per negociar el pla de xoc a fi de reduir despeses i recaptar més ingressos. El president d'UM es va mostrar d'acord amb les mesures per a reduir despeses, però no amb les ajudes d'impostos sobre la renda, si bé deixava la porta oberta a votar l'augment d'un impost anomenat ecològic que gravarà les empreses més contaminants. El president del PP es mostrà totalment contrari a les propostes d'Antich; va exigir al president del govern que abans de tot “racionalitzi” i “reformi” l'administració per estalviar despeses. Al seu

parer, hi molt per fer en aquest aspecte “abans que entrar a valorar” pujades d'impostos que, en tot cas, rebutjà.

La compareixença, l'endemà, d'Antich al Parlament no va canviar res. El president insistí a la cambra en la necessitat “de fer els sacrificis perquè és la manera d'arribar, tan aviat com sigui possible, a la recuperació econòmica”. El portaveu del PP, Francesc Fiol, va considerar “inacceptable” el pla presentat perquè “la retallada de despesa pública és clarament insuficient”. Instà Antich a “aprimar molt més” l'administració a través de mesures “valentes” com l'eliminació de borsins de funcionaris interins, augmentar el nombre d'alumnes per aula a les escoles, rebaixar salaris de directius d'empreses i serveis públics, eliminar partides destinades a estudis i subvencions i, entre més, a reduir a la meitat la inversió immaterial. Si no es fa així, sentencià, “tinc seriosos dubtes que puguem sortir d'aquesta situació”.

Per part d'UM, Josep Melià donà suport a les retallades però anuncià l'oposició a l'augment dels impostos perquè “significaria penalitzar l'economia” amb la conseqüència que “aturaran encara més el consum”. Melià va voler fer especial esment en la “nefasta gestió” de Zapatero al capdavant del govern espanyol i al fet que “la millora del finançament” autonòmic que es pactà fa quasi un any no “ha resolt el dèficit” de les Illes.

El portaveu del Bloc, Biel Barceló, defensà que les mesures anunciades per Antich “són progressistes”, i les contraposà a les preses per Zapatero, que “podrien ser les mateixes que hauria pogut prendre la dreta”.

Nous impostos. Al Parlament, Antich presentà un seguit de mesures que es poden dividir en dues parts: les que fan referència a la reducció de despeses i les que impliquen augment dels impostos. Per mirar d'aprovar-ne alguna part en un futur plenari del Parlament –serien decrets del govern, però haurien de ser convalidats per la cambra– pro-

bablement l'executiu les presentarà en tres: retallada, impostos en general i impost ecològic en particular.

Pel que fa als impostos que Antich voldria augmentar, són els de transmissions patrimonials, el de la renda, el de successions i l'ecològic. L'impost de transmissions patrimonials pujaria del 7% al 8% per a aquells béns immobles de valor superior a 450.000 euros; amb aquesta mesura el govern calcula que podria ingressar uns 3 milions d'euros. Respecte a l'impost sobre la renda, s'apujaria un punt –al tram autonòmic– per a les rendes superiors a 100.000 euros bruts anuals; afectaria molt poca gent, uns 6.500 ciutadans, i voldria dir ingressar uns 2 milions més. Sobre aquest darrer augment, s'havia valorat d'apujar aquest punt d'impost a les rendes superiors a 54.000 euros bruts anuals, però sembla que finalment el govern decidí de posar el llistó a 100.000. El tercer impost és el que grava les successions –que durant la legislatura anterior es va reduir a l'1%– i que seria progressiu: gravaria amb un 1% fins a 600.000 euros i aniria pujant fins al màxim, que seria el 20% per a herències superiors a 3 milions d'euros; la recaptació extra per aquest concepte podria ser d'uns 8 milions d'euros. Atesa l'oposició de PP i d'UM a aquests augments impositius, és pràcticament segur que Antich no els podrà aprovar. Si es confirmés el fracàs, el govern deixaria d'ingressar uns 13 milions d'euros.

En canvi, el darrer impost que Antich vol pujar, l'anomenat ecològic, sí que té possibilitats de reeixir, perquè UM no s'hi oposà rotundament. Aquest impost gravaria les empreses més contaminants de les Balears –segurament afectaria les de telefonia mòbil, l'elèctrica Gesa-Endesa, la de producció de ciment Cemex i algunes altres–, de manera que el govern podria recaptar uns 18 milions d'euros.

Retallades a les despeses. La proposta del president balear de retallar despeses podria ser més àmplia

d'allò que havia anunciat. De moment, es basa en cinc eixos d'actuació. El primer és la severa reducció de les empreses públiques: de les 169 que hi ha en quedaran només 82 i, a més, hom els reduirà el pressupost global –uns 750 milions per enguany– d'un 5%, de manera que per aquest concepte l'administració s'estalviarà uns 33 milions d'euros fins a final d'any. En segon lloc, les inversions encara no compromeses es paraitzaran, cosa que permetrà d'estalviar uns 30 milions més. La tercera mesura consisteix a eliminar les places de funcionaris no cobertes –uns 7 milions d'estalvi– i reduir al màxim la despesa corrent en ús de mòbils, dietes i cotxes oficials –uns 3 milions. La quarta mesura és la retallada dels sous als funcionaris, amb què el govern espera estalviar uns 28 milions d'euros.

La cinquena i última és l'eliminació de les conselleries d'Agricultura i de Treball, que depenen exclusivament del president i, per tant, la mesura no l'ha de votar el Parlament. L'estalvi per aquest concepte seran uns 4 milions. Però el cop d'imatge política ha estat molt fort. No tant per la desaparició del Departament d'Agricultura –que fa mesos que es donava per feta– com per la de la conselleria de Treball, les competències de la qual són assumides per la conselleria de Turisme que presideix Joana Barceló. Cap dels col·lectius sectorials afectats –patronals, hotelers, sindicats...– no ha entès la mesura. El president de la Federació Hotelera de Mallorca –la patronal més important del sector– criticà la mesura perquè “tant Turisme com Treball són prou importants per a tenir una conselleria única”. Per part d'UGT, Aurelio Martínez expressava la seva preocupació “per la possibilitat que les funcions de Treball quedin diluïdes a Turisme”. I CCOO emeté un comunicat en què titllava la desaparició de Treball com “una mesura injusta, gens equitativa i lesiva per als treballadors”.

En conjunt, les mesures de retallada de despeses anunciades per Antich podrien portar un estalvi de 103 milions.

*Gemma Aguilera
Víctor Maceda
Miquel Payeras*

Catalunya i les Illes coincideixen en la necessitat de reconsiderar la política fiscal per mirar d'ingressar més